

Asia: VN/12957/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

4 luku – Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Tunnistattekko, että esitetyillä laeilla olisi vaikutuksia, joita ei ole huomioitu esityksessä?

-

Muu palaute vaikutusarvioista

Lakia sekä Valtioneuvoston asetusta säädettäessä on tärkeä muistaa että yritykset tarvitsevat sopimusvapautta riittävässä määrin käytännön hankkeiden edistämiseksi ja ettei sääntely ulottuisi liian yksityiskohtaiselle tasolle. Markkinoille ja rahoittajille tulisi antaa riittävät mahdollisuudet sopia asioista kaupalliselta pohjalta.

7 luku – Säännöskohtaiset perustelut

Palaute alueen valinnasta

-

Palaute vakuuksista (osallistumisvakuus ja edistämismaksu)

Yhdymme Energiateollisuus ry:n lausuntoon vakuuksista.

Palaute maksuista (osallistumismaksu ja hyödyntämismaksu)

Pidämme hyvänä, että kilpailutuksessa tarjottu hinta maksetaan hyödyntämismaksuna vasta merituulivoimalan tuotantoaikana. Hyödyntämismaksun tulee kuitenkin olla vakaa ja hyvin ennustettavissa. Hyödyntämismaksua ei näin ollen tule kiinnittää sähkön pörssihintaan, joka voi olla varsin vaihteleva eri vuosien välillä. Tämä ei ole merituulivoimayhtiön eikä myöskään valtion edun mukaista. Lisäksi pörssisähkön hinta ei välttämättä kuvaa merituulivoimalan tuottoja, koska voimalan tuottama sähkö hyvin todennäköisesti suurilta osin myydään pitkäaikaisilla sopimuksilla ilman kytkentää pörssisähkön hintatasoon.

Muu palaute kilpailutuksesta

4§ 2 mom mukaan Energiavirasto voi päätöksellään järjestää saman talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen kilpailutuksen kerran uudelleen, jos kilpailutuksen voittaja ei hae hyödyntämislupaa. Tällaisessa tilanteessa olisi kuitenkin järkevämpi, että Energiavirasto aloittaisi neuvottelut kilpailun toiseksi tulleen tarjoajan kanssa ennen uuden kilpailutuksen järjestämistä. Tämä säästäisi merkittävästi aikaa ja resursseja.

On hyvin todennäköistä, että tarjous tehdään hanketta varten perustetun yhtiön nimiin. Varsinaisella tarjoajalla ei siis välttämättä ole yhtään vahvistettua tilinpäätöstä, merkittävää pääomaa tai referenssejä joita se voisi esittää. Näin ollen on tärkeää arvioida myös tarjoajan taustalla olevat yhtiöt ja niiden kykyä viedä hanketta menestyksellisesti läpi.

5§ 1 mom mukaan samanaikaisesti järjestettävissä kilpailutuksissa yksi tarjoaja voi voittaa vain yhden kilpailutuksen. Lakiehdotuksen tarkoitus voittajan tosiasiallisten toteutusedellytysten varmistamiseksi on sinänsä ymmärrettävä, mutta se ei huomioi kokonaisuutta. Samanaikaisesti talousvyöhykkeen merituulivoima-alueiden kilpailutuksen kanssa on mahdollista, että esimerkiksi Metsähallitus toimeenpanee omaa kilpailutustaan aluevesillä. Lisäksi Ruotsin tai muiden naapurimaiden merialueilla voi olla kilpailutuksia samanaikaisesti. Mikään laki ei estä yhtiöitä osallistumasta näihin kilpailutuksiin rinnakkain ja myöskään voittamasta niitä. Rajoitus joka kohdistuu vain osaan markkinoista (Suomen talousvyöhykkeellä) ei ole perusteltavissa ja tulisi poistaa.

Tarjousten jättöajasta on lain perusteluissa maininta 30 päivän määräajasta, joka perustuu hankintalakiin. Emme pidä tämänlaista jättöaikaa realistisena. Jättöajan tulee olla riittävän pitkä laadullisen tarjouksen ja yritysten / yrityskonsortioiden päätöksenteon mahdollistamiseksi. Mitä paremmin tarjousaineisto on laadittu ja mitä nopeammin tarjoajien mahdollisiin lisäkysymyksiin vastataan, sen lyhyempi tarjouksen jättöaika voi tosin olla.

6§ 2 mom sulkee kategorisesti pois tarjouksen muuttamisen tai peruuttamisen. Pääsääntönä tämä on ymmärrettävä. Ehdotamme kuitenkin että määräystä lievennettäisiin siten, että tarjoajilla voisi erityisen painavista tai pakottavista syistä olla mahdollisuus tarjouksen muuttamiseen tai jopa peruuttamiseen esimerkiksi olosuhteiden erittäin merkittävän muutoksen johdosta.

Palaute hyödyntämisluvasta

Mikäli hyödyntämislupaa muutettaisiin 21§ 1 mom perusteella, tulisi myös voida uudelleenarvioida hyödyntämismaksun tasoa. Hyödyntämisluvan muutos voisi nimittäin vaikuttaa merituulivoimalan taloudellisiin edellytyksiin, joita ei ole voitu tarjouksessa huomioida. Näin ollen ei ole kohtuullista, että toiminnanharjoittajan velvoitteita ei tällaisessa tapauksessa voitaisi muuttaa muutoksen aiheuttaman vaikutuksen mukaisesti.

22§:ssä tulisi riittävän selvästi käydä ilmi, että rahoittajien siirronsaajaoikeus huomioidaan. Nyt siirrettävyys on mahdollista yksistään luvanhaltijan hakemuksesta ja vaatii valtioneuvoston

päätöksen. Yleisen käytännön mukaan rahoittajille pantataan kyseiseen investointiin liittyvä varallisuus, joka rahoitusehtojen mukaan tietyissä tilanteissa voi siirtyä rahoittajille.

Palaute valitusten osittaisesta keskittämisestä Vaasan hallinto-oikeuteen (E erityisesti hallinto-oikeuksille, korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja markkinaoikeudelle osoitettu kysymys)

Kannatamme ratkaisua joka nopeuttaa luvitusta. Riittävän osaamisen ja riittävien resurssien keskittäminen yhteen hallinto-oikeuteen on nähdäksemme tämän suuntainen toimenpide.

Palaute muutoksenhausta

Yhdymme Energiateollisuus ry:n lausuntoon muutoksenhausta.

Palaute talousvyöhykelain muutoksista

-

8 luku – Lakia alemman asteinen sääntely

Palaute asetuksella myöhemmin säädettäviin asioihin liittyen

-

Muu palaute

Tähän pyydetään jättämään palaute vain niistä asioista, joita ei ole mainittu yllä.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lakiehdotusta koskeva lausunto. Teollisten prosessien sähköistyessä Suomi tulee tarvitsemaan huomattavan määrän lisää sähkön tuotantoa. Muiden energiantuotantomuotojen rinnalla merituulivoimalla on iso potentiaali hyödynnettäväksi. Sääntelyn tarkentuminen uuden lain myötä pystyy edistämään merituulivoiman rakentumista.

Rehnström Karl
Fortum Oyj